

ELKEM CARBON AS AVD CARBON
Fiskåveien 100
4621 Kristiansand S

Oslo, 19. mai 2015

Deres ref.:
Bente Sundby Håland

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/2447
Saksbehandler:
Marie Nordby

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Elkem Carbon

Kontrollnummer: 2015.094.I.miljodir

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Bente Sundby Håland

Fra Miljødirektoratet:
Marie Nordby

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Magdalena Kwarta

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Elkem Carbon den 14. april 2015.

Vi viser til deres tilbakemelding datert 7. mai 2015 med korreksjoner av enkelte fakta i foreløpig inspeksjonsrapport datert den 4. mai 2015. Endelig inspeksjonsrapport er rettet opp iht. dette.

Miljødirektoratet avdekket 1 avvik og ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Rapportering av mengder farlig avfall har noen mangler

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og beskrivelser av faktiske forhold er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

19. mai 2015

Marie Nordby

Einar Knutsen

dato

kontrollør

Miljødirektoratet

seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Vest-Agder ved miljøvernavdelingen
- Kristiansand kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ELKEM CARBON AS AVD CARBON	
Organisasjonsnr.: 973095390	Eies av: 990566038
Bransjenr. (NACE-kode): 23.990 - Produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukter ikke nevnt annet sted	

Kontrollert enhet

Navn: Elkem Carbon	Anleggsnr.: 1001.0071.01
Kommune: Kristiansand	Fylke: Vest-Agder
Anleggsaktivitet: Metallurgisk industri	Risikoklasse: 1
Tillatelse gitt: 22. februar 2005	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Miljødirektoratets risikobaserte industritilsyn for i år.

Inspeksjonstema

- utslippskontroll
- prioriterte miljøgifter
- råstoffkontroll
- avfallshåndtering
- farlig avfall
- energistyring

Rapporten omhandler avvik og faktiske forhold som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Elkem Carbon plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten.

Miljødirektoratet forutsetter at forholdene rettes opp slik at virksomheten drives i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.

Vi anser med dette oppfølgingen etter inspeksjonen som avsluttet.

4. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen (jf. forurensningsforskriften § 39-6). Elkem Carbon er i tillatelsen plassert i risikoklasse 1. Dette betyr at dere skal betale kr. 21 100,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura ettersendes.

Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Rapportering av mengder farlig avfall har noen mangler

Avvik fra:

Tillatelse fra Miljødirektoratet, datert 22. februar 2005, pkt. 11.2 om årlig rapportering og internkontrollforskriften § 5.7.

Kommentarer:

Virksomheten har ikke fullstendig oversikt over mengder av farlig avfall som er produsert og levert til godkjent mottak. For enkelte typer farlig avfall er det ikke samsvar mellom virksomhetens dokumenterte oversikt og rapporterte mengder for 2014.

Virksomheten har skriftlig prosedyre (12.3.4 Avfall) for hvordan farlig avfall skal leveres inn internt til avfallsansvarlig, og hvordan den som leverer inn avfallet skal fylle ut deklarasjonsskjema. Avfallsansvarlig sørger for at mengdene alltid registreres, og det er satt dato på avfallsbeholdere for å unngå at avfallet blir lagret på bedriften i mer enn ett år.

Under tilsynet kom det frem at leverte mengder av farlig avfall til mottaker i Norge, som er oppgitt i egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet, ikke stemte overens med mengder som bedriften hadde i sin oversikt. De var basert på mengder bedriften regnet ut fra kopier av deklarasjonsskjema som synes å ikke være komplett. For eksempel «7021 olje- og fettavfall» rapporteres det 0,8 tonn i egenkontrollrapport, mens basert på Elkem sin oversikt ble det levert 3700 kg. For «7152 organisk avfall uten halogen» ble det rapportert 394 tonn i egenkontrollrapport, mens virksomhetens oversikt viste 0. I NORBAS-registeret er det oppgitt 481 tonn av avfallstype 7152 for året 2014.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Andre forhold

Driftsforhold

Elkem Carbon, Fiskaa, har full drift med 12 kalsineringsovner og en til under bygging og tre blandemaskiner. Driftsforholdene har vært stabile over flere år. Anlegget ligger i Fiskaa industriområde med felles infrastruktur.

Produktene er elektrodemasse (ca. 80 %), stampemasse til aluminiumsindustrien, foringsmasse til ferrolegeringsindustrien og Elgraph til støperier. Bindemiddelet, steinkulltjærebek, føres fra kaia via oppvarmet losseledning til lagringstanker.

Ved stans av ovner i mer enn 2 timer slukker fakkelen. «Stanstidsregistreringen» dokumenterer stans inntil 2 timer, 2 - 24 timer og over 24 timer. Flyktighet av råstoff og logg for stans av fakkell er grunnlag for beregning av utslipp av metan mv.

Råvarekontroll og prioriterte miljøgifter

Virksomheten opplyste at de har 7 kvalifiserte råvareleverandører og stabile råvarekvaliteter over tid. Råvarene er antrasitt, petrolkoks og flytende bek, som er bindemiddel.

Elementanalyser er dokumentert for råvarene fra 2005 og er grunnlag for beregning av utslipp av tungmetaller/miljøgifter ved materialstrømsanalyser.

Virksomheten undersøkte og opplyste at de ikke har brannsløkningsmidler som inneholder PFOS.

Prioriterte miljøtiltak

Virksomheten opplyste at:

- Alternativt bindemiddel, som er fritt for PAH, er under utprøving til produksjon av stampemasse.
- Støvreduksjonsprogram og flere tverrfaglige forbedringsteam er etablert. Systematisk orden og renholdsplan («5S») følges opp daglig.
- To transportbelter, som bidrar med 12 % av støvutslippene, er planlagt skiftet ut.
- Rensetiltak for SO₂ ved sjøvanns-scrubber er planlagt i forbindelse med etableringen av et anlegg for energigjenvinning fra fakkellgass. Potensialet er ca. halvering av SO₂-utslippene og mulighet for støtte fra SO₂-fondet.

Energiledelse og -tiltak.

Elkem Carbon har siden 2013 hatt energikoordinator og arbeidsgruppe for å etablere et systematisk energiledelsessystem iht. prinsippene i ISO 50001.

Etter søknad til ENOVA er det innvilget støtte til dette arbeidet for etablering av energipolitikk, systembeskrivelse, tiltaksliste og oppfølging. Prosjektet er ferdigstilt, og plan for innføring av energiledelse iht. ISO 50001 er 2. kvartal 2016.

Virksomheten opplyste at:

- Fordelingen av energiforbruket er ca. 70 % for kalsineringsovner, 15 % for petrolkoksovner og 6 % for hetoljeanlegg
  - Mål for spesifikt energiforbruk, kWh/tonn, er planlagt redusert med ca. 30 % innen 2017.
- Det viktigste tiltaket er energigjenvinning fra fakkellgass fra tre kalsineringsovner med petrolkoks.

- Overskuddsenergi utnyttet internt. Det lokale fjernvarmeanlegget, Returkraft (avfallsforbrenning), har for tiden overkapasitet i forhold til behovet i området.

Utslippskontroll og måleprogram

Dette var tema ved vårt forrige tilsyn, revisjon i oktober 2013. Revidert måleprogram med begrunnelse for valgt målefrekvens for utslippsmålinger ble sendt til Miljødirektoratet den 29. november 2014.

Rapporterte overskridelser av utslipp av nikkel i fakkeltgass for 2014 forklares med innføring av gassmålingsforsøk. Forholdet er forklart i e-post, datert 20.mars 2015, til Miljødirektoratet og behandles som egen sak. Det beskrives derfor ikke som avvik i denne inspeksjonsrapporten.

Naboforhold

Det er mottatt enkelte klager (5 klager i 2014) på støy og lukt. Klagenes registreres felles for virksomhetene i Fiskaa industriområde. Det ble opplyst at alle får tilbakemelding. Velforeningene i området var invitert til informasjonsmøte sommeren 2014.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet, datert 22. februar 2005
- Aktuell korrespondanse mellom virksomheten og Miljødirektoratet:
- Egenkontrollrapport for 2014 fra Elkem Carbon AS, datert 20. mars 2015
- Virksomhetens kommentarer til egenkontrollrapporten for 2014 til Miljødirektoratet i e-post datert 29.mars 2015
- Tilbakemelding på egenkontrollrapport for 2014 fra Elkem Carbon AS sendt fra Miljødirektoratet 9. april 2015
- Revisjonsrapport 2013.006.R.miljodir, datert 1.november 2013 fra forrige tilsyn
- Tilbakemelding fra Elkem Carbon AS, datert 29. november 2013, mht. funn ved revisjonen

Fremlagt dokumentasjon under inspeksjonen som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Elementanalyser for råvarer fra 2005 for Co, Ni, ZN, Si, Mo, Cd, Sb, Ti, Pb, As, Ba, Be, Cr, Cu, Sr, V og Hg
- Månedrapport (12 mndr.) for miljøforhold
- Driftslogg, «Stanstidsregistrering» for når flakling ikke forgår
- «Systematisk orden og renholdsplan(«5S»)
- Prosedyre for håndtering av avfall (12.3.4. Avfall)
- Deklarasjonsskjemaer for farlig avfall i 2014
- Elkem Bærekraftrapport 2013

